

Milý příteli,

po přečtení Dialogů č. 7 (neboť první část dvojčísla 6-7 jsi už znal) se Ti vnucuje otázka po vztahu křesťanství a socialismu. Zejména bys chtěl vědět, zda věřící křesťan tohoto století (minulé století už chceš nechat stranou) musí být socialista nebo alespoň zda musí pro socialismus mít sympatie. Nejde Ti o hledání společných kořenů v minulosti ani o abstraktní srovnávání či teoretické souvislosti, ale o živou, aktivní účast křesťanů na některém z proudů socialistického hnutí nebo na v podstatě konzervativním odmítání socialismu z praktických, zejména pak politických důvodů. Zkrátka chceš vědět, zda existují nějaká obecně závazná kritéria politického života křesťanů, vyplývající z jejich křesťanství, z jejich víry, a to zejména ve vztahu ke skutečnosti socialismu (či snad lépe v plurálu, tj. ke skutečnosti socialismů) v dnešním světě. Máš za to, že jsem se právě této otázce až dosud vyhýbal a převáděl ji na jiné roviny.

Máš do značné míry pravdu, že jsem si takto nikdy otázku nepoložil ani na takto formulovanou otázku odpověď nehledal a nepodal. Jsem totiž přesvědčen, že z křesťanské víry prostě není možno dělat žádné obecně platné politické, tím méně konkrétně situačně-politické, závěry. Vztah mezi křesťanstvím (eventuelně mezi vírou) a mezi politickým životem není bezprostřední a přímý, nýbrž je vědecky zprostředkován některými dalšími rovinami a vrstvami lidského individuálního i společenského života. Myslím, že to není nic specificky charakteristického pro křesťanství (ev. víru); zcela analogicky to platí např. o vztahu umění, např. literatury, k politice, nebo na druhé straně třeba vědy k politice (nebo k filosofii) a tak podobně. A nejde tu také výhradně o vztah k politickému životu; právě tak jako neexistuje žádná jednoznačná křesťanská politika, neexistuje ani žádná jednoznačná a pro křesťany obecně závazná křesťanská morálka, křesťanská filosofie nebo křesťanská věda. Každou snahu o ustavení a kodifikaci takové "křesťanské" morálky nebo filosofie apod. jednou provždy, musíme považovat za elementární nedorozumění a opuštění nejhlubších principů evangelia. (Vím pochopitelně o tom, že to je formulace značně kontraverzní; existuje dost křesťanů, kteří by mi v této věci ostře oponovali.) Možná, že nebude na škodu, když uvedu nějaké konkrétnější příklady.

Ježíš kupříkladu v kázání na hoře mezi blahoslavenými uvádí také ty, kteří jsou "tíší, nebo oni dědictví obdrží na zemi" (Mat. 5, 5); podobně v jiné souvislosti říká, že od něho se máme učit: "... uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem". Četní vyznavači Ježíše Krista si tuto výzvu absolutizují a samotnou "tichost" si zaměňují s ušlápnutostí, bezvýrazností, slabostí a ponižeností. (Druhý citát viz: Mat. 11, 29.) Tím je ovšem velmi redukováno Ježíšovo poselství; z cesty věřícího křesťana jsou pak vylučovány takové momenty, které najdeme u samotného Ježíše. Zase jako příklad můžeme uvést vyhnání penězoměnců a prodávajících i kupujících z chrámového nádvoří; Ježíš tam